

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PART HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Videkre külföldre:	
Helyben:			
Egy évre	10 kor. — fill.	Egy évre	10 kor. — fill.
Fél évre	5	Fél évre	5
Negyed évre	3	Negyed évre	4
Egy óra	1	Egy óra	1
Egyes szám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
Felolós szerkesztő: **Ij. MÓRICZ PÁL.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRÖOVITZ.**

Hirdetési díjak:
Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden szóról 4 fillér.

A debreczeni Kossuth szobor.

(Levél a debreczeni hatósághoz és köztörvényhatósági bizottsági tagokhoz.)

„A debreczeni Kossuth szoborra tekintélyes összeg gyűlt össze. Az alap ma már 26.536 koronából áll, **a nélkül**, hogy Debreczen városa, mint erkölcsi testület ehhez az összeghez hozzájárult volna.”

Mi ezt a rövid hirt egyik budapesti újságból, a »Magyarország«-ból olvastuk. És nyíltan kimondjuk, hogy pirulva olvastuk.

Önök talán nem pirulnak Debreczen város érdemes előjárósága és köztörvényhatósági bizottsági tagjai?

Pedig pirulhatunk mindnyájan. Pirulhatunk azért, hogy Debreczenben még ma sem áll a nagy Kossuth Lajos szobra; noha Debreczen a független kálvinista magyarság fővárosának tartja magát; noha nagy Kossuth Lajos, nemzetünk dicső vezérférfia, éppen Debreczenben élte át eseménygazdag életének nemzetünk történetére kiható, történeti jelentőségű nagy mozzanatait. Pirulhatunk azért is, hogy a debreczeni Kossuth szoborra csak társadalmi uton gyűlt az alap mindmáig, **a nélkül**, hogy Debreczen városa, mint erkölcsi testület ehhez az összeghez hozzájárult volna.

Hát meddig? Hát mire vár még ez a város? Hisz tisztában lehet már azzal, hogy a sokfelől igénybe vett debreczeni társadalom, ha összegyűjthetné is, de csak sok, sok idő múlán gyűjtheti össze a teljes Kossuth szobor alapot, azért legfőbbképpen érkezett annak az ideje, hogy Debreczen városa, mint erkölcsi testület, eddigi szegyenletes mulasztását pótolja és maga is lehelyezze hozzá méltó adományát a Kossuth szoborra. Avagy talán valami alattomos érdekek akadályozzák ennek a megvalósulását. Akkor lássuk lepel nélkül ezeket az alattomos érdekeket, legyen bátorságuk nyíltan mutatni magokat, mi majd gondoskodunk arról, hogy országvilág előtt orcájukra süssük a hálátlanság és a hazafiatlanság és a szolgálalkúség bilyogját a Kossuth szobor építés akadályozóinak.

Mondhatnák ugyan Önök, hogy a pénznek van a nem-s városszükében. Ezzel az érveléssel azonban nem lesz ta-

nácsos tovább bujóskaézni; hisz a t. hatóság volt az és a köztörvényhatósági bizottságnak akkor még lidéreznyomás alatt nyögő többsége volt az, mely a bukott rendszer alatt százezreket, sőt milliókat fecsérelt el beszámithatlan építkezésekre; mert hogy pl. löbbet ne mondjunk: a főmérnök ur szerencsétlen, bukott husárucarnokos bérpalotáit hozzuk emlékebe, melyek ugy nyeltek és ugy nyelik ma is a százezernyi pénzt a haszon leghalaványabb reménye nélkül, mint a regebeli Dana-diák feneketlen hordója a vizet. Hát hát midőn a város* vagyonából százerek pazaroltattak beszámithatlanul szerteszét; sőt pazaroltatnak az ezek maiglan is, ekkor nagy vakm-röséget kell kifejtetni Önöknek, mélyen tisztelt hatóság, hogy elmondhassák, Debreczen városának, mint erkölcsi testületnek, a Kossuth szoborra, csakis a Kossuth szoborra nincsen pénze.

Végét kell tehát szakítani a további szegyenletes, Debreczen városához nem illő buvócska játéknak. Nyilatkozzék, határozzon a városi hatóság, a köztörvényhatósági bizottság, hogy halogatást nem tűr tovább és Debreczenhez méltó összeget szavaz a Kossuth szoborra és annak felállítását záros határidőn belül keresztül hajtja; mert most már ez az egyedüli egyenes, hazafias út, a melyet Debreczen városa a Kossuth szobor ügyében követhet, sőt ez elhatározásával a társadalmat is újabb adományokra buzdítja.

Ifjabb Móricz Pál.

Osztokodás.

A vadállatok akkor tépik szét és osztják darabokra áldozataikat, ha abból előbb kigyilkolják az életet. Az örökösök csakis akkor tehetik reá kezöket a hagyatéki vagyponra, ha az örökösök megszűnt élni. Előbb elsiratják, eltemetik és gyászt öltének magukra (ha mindjárt csak a látszat kedvéért is) azután osztokodnak az örökségi javak felett.

Egyszóval ugy az állatok, mint az emberek, becsületes és normális viszonyok közt, bevarják mig kilcheli páráját az az élő organizmus, amelynek vagy teste vagy vagyona fölött megosztokznak, a melynek vagy testét vagy egyéb javait szétépik és fölfalják.

A mi államháztartásunk mai rendszere mel-

lett a szegény kisbirtokos vagy kis jövedelmű magyar állampolgárnak hazudott rabszolga ember, nincs többé abban a nem kevésbé kárhözatos de mégis valamiképp meuthető helyzetben sem, mint az éhesebbek által agyonfojtott állat, vagy az örökösök által titkon »jobb létre szenderített örökösök«; mert hiszen ezek előbb a földi szenvedés átkos nyügeitől — ugy a hogy — megmenekülnek és csak azután ütnek felettök ét- vagy csillapító halotti tort. Ők már akkor a hálátlanság és elvadultság örömujongásaiból mit sem hallanak többé.

A mi ezerféle adóztatással megnyomorított nemzetünk sorsa borzalmasabb mint bármely haldoklóé . . . Mert a haldokló reménykedhetik legalább abban, hogy szenvedéseitől megváltja őt a halál; de a magyar nemzet még ezt sem remélheti.

Egy nemzet haldoklása vérfagyasztóbb jelenség mindennél, a mit emberi vagy isteni fantázia megalkothat ezen a világon. Milyen lélek, milyen érzés lehet azokban, a kik e — nemzet szívfaesaró nyomorát a helyett, hogy enyhíteni iparkodnanak, még fokozzák, még kétségbeejtőbbé teszik?!

Elmondhatjuk »Bánk-Bán« Tiborczával: »Kihuzzák a szegényember szájából a kenyért«. Százezer, csaknem millió számra kopogtatnak az éhezők a könyörület ajtaján. Az állami, községi, viczinális érdekű, személyi stb. adók súlyos terhével, vagyoni tönk és éhenhalás kalváriájára kergetik a nemzetet! És ime ékes pezsgödurrogások mellett azon török fejüket a nemzet keserves keresményéből elődök herék, hogy vajon micsoda újabb adónemeket lehetne még kitalálni, az emberi erkölestelen rafinériának? . . .

Meg van! Ez nálunk ugyis a legnépszerűbb adó! Hízlatni kell a civilizistát! Feljebb kell emelni a nem létező magyar királyi udvartartás költségeit . . .! Hadd vigadjanak Bécsben! Te pedig magyar nemzet, — fizess — fizess mig megörülsz!

És ha gyáván elzüllesz: — kezdedben koldusbottal fenyegezd meg az égboltot tehetetlen dühödben — és mint egy jól dreszszírozott örült: »Atkozod meg az Istent és halj meg!« . . .

Nincs mitől tartás, mert sem ingyenélő heréid, sem az életre való nemzetek nem fognak megsiratni, — hanem gunykazaj mellett temetik el agyonkínzott földi roncsodat! Mert csak te voltál az a különleges nábób, akinek öröksége az előtt nyílt meg és azelőtt marczangoltatott szét erkölcsileg lelkileg és vagyoniilag egyaránt, — mielőtt te magad meghaltál volna.

Szerencsétlen hazám! Talán még az sem lesz majd, a ki sircödrot ásson néked tisztességes temetőben.

dr. Király Péter.

Debreczen város közjövédelméi 200 év előtt.

— Gazdasági történelmi adatok. —

Irtta: Zoltai Lajos.

II.

A város legfőbb jövédelméi pedig ezek valának:

1. bor, ser, eggettör mérés haszna, 2. közadók, 3. boltbérék, 4. vásár jövédelmek, 1693 után vámvetélek, 5. praediumok haszna, 6. egyháziak bevételei.

A bor, általában az italmérés a város közönségének privilegiumához tartozott s ezt a jogot a város századokon keresztül akként gyakorolta, hogy a hegyeken, kerteken termelt bort készpénz fizetés mellett átvette a termelő polgaroktól s a városházi, Kardosházi borbírák felügyelete alatt nyereséggel igyekezett saját koresmaiban, saját koresmarosai által kimeretni. A ser és eggettör kimerése részint házi kezelésben, részint berbeadás útján történt. 1676-tól 1682-ig a városházi bor inspectorok 15129 eseber bort 119190 frt. értékben (évi átlag 17027 frt.) a Kardosházi borbírák 1676-tól 1683-ig 130,642 eseber bort 582128 frt. értékben (évi átlag 72766 frt.) árusítottak el. Ha bár tetemes összegre rugott a bor ára, mit a termelőknél fizettek; a kezelés költsége; a praedicatorok, mesterek, kántorok fizetésének egy részét is ez a pénztár

viselte, sőt egyéb és nagyobb terhek is neheztedek reá, olykor pedig jelentékeny károk és veszteségek érték a borüzletet: a nyereségből mégis nagy összegek jutottak a főbíró kezébe. A városházi borbírák ugyan évente csak néhány száz forintot, de a Kardosházbeliek 1676-tól 1683-ig — nyolcz év alatt 123,794 frtnál többet szolgáltatottak a főbíróknak (évi átlag 15478 frt nyereség.)

A város kétféle sert, méhsert és árpa sert méretett. A borhoz képest mindegyikből kevés fogyott el. A méhsertből csak 200—300 eseberre ment az évi fogyasztás. Árpasertből valamivel többre. Mégis a sermérésen 9 év alatt 5788 frt haszna volt a városnak (évi átlag 643 frt.) ennek nagyobb részét a főbíró vette kezébe. Égettörnek, melyet a város koresmaiból kikerült seprüből főztek, 500 frt. körül forgott az évi jövédelme. S ez az összeg az égettör bíróinak 6 frt. salariumán kívül mind a főbíró kezébe jutott.

A 18. század elején rohamosan emelkedett az ital, főként pedig a bormérés jövédelme. A városházi borbírák 1705-ben 8540, 1706-ban, noha kétszer volt kénytelen elfutni a város népe, 10646, 1707-ben 20,778, 1709-ben 7285 frt nyereséggel számláltak be; a Kardosházi borbírák pedig 1706-ban 20968, 1706-ban, a két rendbeli futaskor szenvedett 15000 frtnyi kár mellett is 30257, 1707-ben rézpénzül 47182, feherpénzül 3720, 1709-ben 14773 frt nyereséggel zárták le az évet. Csak az volt a baj, hogy a libertásnak atkozottul lehánytatott a vásárló képessége.

1707-ben már a pálinka és aquavita árusítása 36021 frt. nyers bevétellel járt s nyereségül 17383 frt. admiinistraltott részben a generalis praepceptoroknak.

Adókból 1676—1684 között kivetés szerint 262987 frtnak kellett volna befolyjni

(évi átlag 29220 frt.) De a be nem hajtható, elveszett adó minden évben felrugott 2—3 ezer frtra. Mindazonáltal a kivett adó legnagyobb része elég pontosan befolyt. A ki több évről hátrányban maradt, annak izben elvette a város hazát, kertjét és másnak adta el. Különösen sok ingatlan birtokot foglalt el a tanács adóbeli restanciákért az 1690-es években, nem is szólva a Caraffa-féle sirlalmas emlékü portiozásról, amikor száz meg száz fizetni nem tudó polgar vesztette el a vagyonát. Az adóbeli jövédelmeknek közel felét 1693 előtt a főbíró vette át az adószedéssel megbízott esküttbíráktól. Ez az összeg 1676—1683 között 128821 frtot tett. A többi utalványokra, (ezédulákra) különféle vásárlásokra és kezelési költségekre fizették ki alsó és felső járásbeli eskütt bírák uramék.

A kurucz viágból még eddig csak az 1705. évi adóexactorok számadása ismeretes. Ekkor a két járásra összesen 10753 frt adót vetettek fel, a melynek körülbelül 10% volt be nem hajtható. Kezelése egyéb kiadások levonása után 7743 frtot szállítottak be a generalis praepceptorokhoz.

A városháza és más közházak alatt levő boltok, melyek között párszor a váradi (olasz) ház pinczejének a bére is előfordul, a török uralom idejében — sajátságos — több jövédelmet hajtattak, mint a 18. század elején. Ezek ugyanis 1676—1684 között 12629 frtot (átlag 1947 frtot) 1705—1709 között pedig 6248 frtot rézpénzül és 222 frtot ezüsttül (évi átlag 1600 frt.) jövédelmek.

A tanács a futások miatt két évben is elengedte a boltbérék egyrészét.

A vásárbírák 1676-tól 1684-ig, 9 évről 16387 frt jövédelmről számoltak (évi átlag 1820 frt.) Később tetemesen csökkent a vásártartási jog jövédelme; évente 170—270

A szegény leány.

(Székely népmese.)

Közlő: Kolombán György.

Egyszer volt egy szegény embernek egy fia. Ez a fiu legszebb volt a falubeli legények között. Szépsége miatt úgy is hívták: Szép Gerő. Volt a faluban három szép leány; kettő igen igen gazdag és a harmadik szegény, mint a templom egere. Elég az hozzá, hogy majdnem mind a három meghalt Szép Gerőért, annyira szerettek. Gerő is szerette őket, mind a hármat egyformán; a szegényt úgy, mint a gazdagokat. Ha a nyakát levágják, akkor sem tudott volna közülük választani, hogy melyiket is szereti igazabban.

Történt, hogy a Szép Gerőnek be kellett rukkolni katonának három kerek esztendőre. Mielőtt elment volna, kiakarta próbálni, mind a három leánynak a szeretetét.

Először az egyik gazdagabbhoz ment guzsalyasba. A leány eleget esküdözött mennyre-födre, hogy igazán szereti, hogy míg oda lesz, soha legényre nem néz. Gerő nem hitte, azt mondta:

— Fogadta azt mas es, még es, megcsalta a szüve választottját. Igerj valami különösebbet, galambom, amit en is elhiszek és megnyugszom benne.

A leány elgondolkozott, forgatta az esze kerekét: mit is ígérjen no! Nagysokára aztán azt mondta:

— Jól van, szép Gerő! Látom, nem hisz nekem. Megfogadom hát a jó Isten előtt, hogy míg te oda leszel, soha a háza-

mat ki nem seprem. Így elkerülik házuk tájékát a legények.

Szép Gerő igen-igen szépen megköszönte az ígéretet. Könnyes szemekkel elváltott a leánytól s ment a másikhoz, a gazdagabbikhoz. Ez a leány is esküdözött, fogadkozott, ígérte, hogy hű lesz Gerőhöz s leányfövel var hazajötteig.

— És ez mind igen szép — felelgette Gerő. De jobban szeretném, ha valami olyasmit tennel azalatt a három esztendő alatt, míg en odaleszek, amivel eljjesztenéd házad tájékaról a falubeli legényeket.

A leány sokáig tünődött, gondolkozott; mivel lehetne azt megtenni?

Egyszer csak azt mondja:

Ha ilyen nagy dolgot kívánsz tőlem, azt es megteszem. Leánybecsületekre mondom, hogy meg odalesz, soha meg nem felsülködöm, meg nem mosdom. Ennél többet nem ígérhetek.

Gerő ezt az ígéretet is nagyon szépen megköszönte. Aztán elbacsuzott s ment a harmadik leányhoz, a szegényhez.

A szegény leány nem ígérkezett, nem fogadkozott, hanem csak sirt, jajgatott, mint a kinek halottja van.

— Ez mind szép, édes rózsám! — mondotta Gerő — s látom es, hogy szeretsz de siránkozás helyett tégy nekem egy olyan fogadást, amitől elhiszem, hogy hűségesen kitartasz mellettem.

A leány egy darabig nem szólt egy szót se, csak szepegett, zokogott. Gerőt majdnem felvetette a türelmetlenség, annyira vágyódott hallani a fogadkozást. Végre mégis megszólalt a leány:

— Meghót édösanyám emlékére ígértem neköd, Szép Gerő, hogy míg a falunk-

tól távol leszel, a moslékot mind a hijuba (padlás) hordom.

Gerő ezt az ígéretet is köszönte s hogy megadja a módját, ő is sirt egyet, aztán elbacsuzott. Szentül meg volt győződve magában, hogy ha a leányok ígereteiket betartják, még az ördög se megy hozzájuk leánynezőbe, annyira elcsufítják magukat.

Lassan telt mult az idő bakaéknál Gerőnek, de mégis csak eltelt a három esztendő. Várta is, hogy szabaduljon, mert egy szó nem sok, de még annyit sem hallott a leányokról, egy betű kevés, de annyit se írt nekik, se azok neki.

Sietett hát igen hazafelé, haza is ért egy nap és egy éjjel. E leányokat olyan sorban kereste fel, mint ahogy elbacsuzott tőlük. Először a két gazdagot, azután a szegényt.

Amint belépett az egyik gazdag lányhoz, hát Uramfia, mit lát! A ház tele szeméttel, s mindenféle piszokkal. A leány nyakig ült a mocsokban. Csak épen a feje látszott ki a mindenfeleségből. Szép Gerőnek se kellett több, nem volt kedve ott időzni egy percig is. Szaladt a másik gazdag leányhoz.

A másik gazdag leány is hűségesen megtartotta fogadását. Ruháján vastagon állott a por, arcát nem lehetett felismerni a mocsok miatt. A haja fésületlenül összebogozódva lógott le az orcájára, vállára. Rá se lehetett ismerni, annyira megváltozott három évforgása alatt.

Szegény Gerő majdnem kőbálványá változott a nagy ijedtségtől, mikor megpillantotta a leányt. Ment is azonnal a harmadikhoz a szegényhez.

Mikor annak az udvarára belépett, majd leverték a lábáról, annyi volt ott a

frt. közt változott, de 1693 után pótolta ezt a hanyatlást a vámszedés haszna, mely 1705-től 1709 ig 13358 frt. tett (évi átlag 3339 frt.)

A praediumokat (pusztákat) már fen tebb láttuk.

Az egyháziak kezelték az ekklessiára, scholára, szegényekre tett önkéntes adományokat s ők fizettek némely idevaló apróbb kiadásokat. 1686-1672 között 3360 frt. bevételről számoltak el.

1693 előtt, amidőn újra szabad és királyi várossá lett Debreczen, külön pénztárt vezetett a főbíró. A főbírák számadásainak kivonatai is megvannak 1676-1684. évekről. Sajnos, a kiadások részletezését nem ismerjük. De aligha csalódunk abban a feltevésben, hogy a főbíró, a debreczeni republica legfőbb mandatarusa fizette közvetlenül török és magyar részre a tributumot; ő viselte a se szerit, se számát nem érő ajándékok költségeit s általában ő gondoskodott minden discret természetű kiadásról, amilyenek voltak a praediumok zálogsummái is. A már többször említett 9 év alatt nem kevesebb mint 354599 frt. bevétel, melynek legnagyobb részét a különféle bíráktól és inspektoroktól vettek át, kezeltek leikiösmeretes hűséggel a debreczeni főbírók. Egyre másra 39398 frt. esik minden évre.

1693 után a főbírók pénzkézelsi tiszte a generalis perceptorokra szállott. De csak 1706-tól találjuk feljegyezve, mennyi volt a bevételük.

És még ebben a nyomoruságos esztendőben is 41968 frtot vettek át különböző pénzkézelső officialisoktól. Fel van sorolva, kiktől mennyit. Nagy kar, hogy kiadásai részletezése félben maradt.

Ezzel én is végét szakíthatom igénytelen munkámnak. Egy darab követ próbál-

tam faragni ama nagy épület falához, mely a nemzet mezőgazdasági tevékenységének ezer éves multját hirdeti. E követ tökéletlen esiszolatlansága mellett is vajha beil leszthetnek az építőmesterek oda, ahová szántam. Anyaga olyan városból való, a mely emberemlékezet óta mindig színnyag volt; olyan korszak anyagából faragtam, amikor a szantóvetőnek az eke mellett is szabályt, puskát kellett személye, munkája védelmére magával hordozni. Mikor közel és távol csak düledező romok jelölték egykor virágzó falvak helyét; a föld népet pedig vagy lelte, vagy hontalan bujdosásba kergette török és tatár: a parlagon heverő, elvadult mezőket a csodálatos kitartásu, szívós debreczeni polgárság vette ismét gondozás alá s az érszakkal megsemmisített kulturát azokon új életre támasztva, ugy gyarapította tovább közjóra a nemzeti vagyont.

Erről a nehéz hősi küzdelemről irtam, amiket irtam.

A Pemetefü czukorkák.

Debreczen szab. kir. város minden számottevő osztálya méltan fölhaborodással olvashatta a Debr. Ujság Nyilt-ter rovataiban Borsy L. helybeli czukrász keserves panasztát azon méltatlan eljárással szemben, mely a deb. orvosszövetség határozatából kifolyólag, az általa készített és forgalomba boesátot pemetefü czukorkákat a rendörség által elkoboztatta.

Alig egy éve annak az országes mozgalomnak, mely zászlóját kibontva „Partoljunk a Magyar ipart!” jelszavával kiallott a küzdöterre, hogy hazafiasságra buzdítva mindnyájunkat, megtanítsa mindnyájunkkal azt, hogy megszeressük mindazt, a mi a miénk és tisztelni tanulja a nagy közönség az iparos osztályt is; azt az iparos osztályt, mely nemesak anyagi érdeke, hanem a haza dicsőségére dolgozik, izzad, fáradozik, hogy ambitiözus munkájával kiszorítsa a külföld — a miénknel semmivel sem különb iparproductumait.

Debreczenben is volt ily mozgalom, bár őszintén szólva, mikor a kereskedelmi csarnok ez eszmet megpendítette, előre tudtam, hogy minden faradozást, mit egyes buzgó hazafi a társadalom közömbös kasztijauval megertetni kíván — hajótörést fog szenvedni, néma fülekre talál; mert megörögzött mániájuk (De ez nemesak Debreczenben van így) hogy a helybeli és így a hazai ipar nem jó.

Ha a tisztelt orvos szövetség fáradságot venne magának a lapok hirdetési rovatait átoivagatni, nem hinném hogy ne bántaná leikiösmeretöket a száz meg száz külföldiektől hirdetett mellfájás és hasfájás, köhögés, nyálkaképződés és talán még a tyukszemek ellen is reclamirzott czukorkák olvasására. De még ezt a fáradságot sem kell venniök, csupan szélylyel nézni a helybeli kereskedésekben s bizonyára nem egy bécsi vagy küllöldi Pemetefü czukorka óriás nagy és 100 fele betegség ellen ajánlott piakatjait fogják találni.

Kinél nem kapni Johann Hoff's Malz Bonbon, Fürth. Salmiak Zeltchen für Husten Schleimigkeit, Victor Schmidt Brnst bonbon, Bécsi utifü mellszörp stb?

Hat ezek micsodák? ezek a jó magyar hangzásu és egészségünkre oly nélkülözhetetlen az ég tudja mily légből kapott frázisokkal hirdetett czukorkák. Ezek talán duplán fizetik az adót, vagy talán szebb nadrágot viselnek ezen czukros iparosok, mint a helybeli iparosok? Miért nem koboztatják el ezeket a czukorkákat? Engedelmet kérek föltéve hogy igazságosan jár-

tak el, miért nem koboztatták el előbb ezeket?

Értesülesem szerint az egész összetétele e czukorkáknak nem egyéb, mint: Pemetefü, hársfa és maláta kivonat; tehát mérges alkatrészeket nem tartalmazó kivonatok. Mi jogon kobozható tehát el e semmiféle titkos és mérges alkatrészeket nem tartalmazó, de még a városi vegyeszeti hivatal szaktekintélye által mint nyálka oldásra alkalmas szernök elősmert czukorka?

Engedje remélnem a tek, orvosszövetség, hogy minden ipartársunkra nézve sérelmes dolgot mielőtt ez ellen ipartestületünknel is felszólalhatnák; tisztázni sziveskednek, mert ellenesetben tudni fogjuk mi is, hogy mit kell cselekednünk.

Partoljunk a hazai ipart!
hazafias üdvözléssel

Thiessen Arthur.

NAPI HIREK.

A főorvos nyilatkozata.

(Az elkobzott pemetefüczukorkák ügyében.)

Sárváry Gyula dr. tisztü főorvos ur lapunk tegnapi számában „A pemetefü czukorkák elkobzása” címü közleményünkre vonatkozólag felvilágosító sorokat küldött be. A főorvos ur sorainak annál inkább készséggel helyet adunk, mert világosságot nyujt ebben az ügyben.

A nyilatkozat a következő:

Tisztelettel kérem, hogy a „Debreczen” 1902. évi február hó 19-én megjelent számában a „pemetefü czukorkák elkobzása” tárgyában foglaltakra, felvilágosító soraimnak helyt adni szivaskedjék.

Borsy Lajos helybeli czukrász, az általa gyártott Dr. Burger Borsy fele pemetefü czukorkát nem élvezeti szerként, hanem — köhögés ellen — tehát gyógyszerre hozván forgalomba és azt az ujsagokban hirdetvén, hivatalos állasomból kifolyólag kénytelen voltam ezen összetett gyógyszerkészítménynek hirdetése és előállítására ellen, az ide vonatkozó belügyminiszteri rendeletek alapján, a rendörfőkapitányság bünügyi osztályánál feljelentést tenni.

Az 1894 évi 111005 sz. a. kelt belügyminiszteri rendelet 9 ik szakasza a következőleg szól:

„Ovó és gyógyító czelokra szolgáló titkos szereket, továbbá elkészített, összetett gyógyszereket, még ha az egészségre ártalmatlan szerekből állanak is, gyógyszerként árulni és eladni tilos.”

Ezen rendeletből tehát kitünik, hogy Borsy Lajos czukrász, az általa gyártott pemetefü czukorkáit — köhögés ellen forgalomba nem hozhatja és csak kötelességemet teljesítettem akkor, midőn ezen semmi értékü összetett gyógyszernek hirdetése és elárúsítása ellen feljelentést tettem. Ezzel egyáltalában nem volt szándékom, hogy a magyar iparczikkek terjesztése ellen akadályt gördítsek és a magyar ipar elnyomására törjek, annyival kevésbbé mert egy helybeli gyógyszerész által, a helybeli lapokban hirdetett német eredetü mellbonbon elárúsítása ellen is, hasonló feljelentést tettem; pedig az nagy különbség, hogy egy a gyógyszerre szolgáló gyógyszerek elárúsítására egyedül engedélyezett és illetékes gyógyszerész, vagy pedig egy czukrász által árulatik-e?

A debreczeni orvosszövetségnek e tárgyban hozott határozatát megvédeni, magamat feljogosítottam nem érzem, mert erre nézve az orvosszövetség mélyen tisztelt elnöksége illetékes. Teljes tisztelettel

Dr. Sárváry Gyula.
tiszti főorvos.

malacz és disznó. Alig férközhetett azok miatt az ajtóhoz hogy bemessen azon. Nagy heccsegetés, hujjogás után végre benyitott. A tiszta kis házban senki se talált. Csak éppen egy macska sunynyogott a pad alatt, font. No! most merre menjen, hová lánson, hogy valakit találjon! Tanakodott magában Gergő. Kijött is volna, meg nem is. Hat csak leült egy székre és várakozott. Amint ott ült, üldögélt, egyszer csak hall valami dekretést a feje felett a hijuban.

— No csakhog jár valaki! — hálalkodott magába. Tüstént kiment s kereste a feljárt a hijuba. A lajtorja ott volt az ereszben s kapta magát és nyomban felszaladt azon. Ott állt el csak a szeme szája a nagy csodalkozástól. Minden kakasüllön egy egy szaloana fityegett, egy-egy orrjos lógott. Nem is lehetett végig látni a hijun, annyi volt a disznóköltség.

— De hol a leány? — gondolkodék Gerő. Az is előkerült hamarjában a hiju legvégeből. Ahogy Gergő meglátta, elállott még a szüve dobogása is, olyan szép volt az. Az orcája piros, mint a rózsá: a szeme olyan, mint a mennyei csillag. Nem is teketörázott sokat, nyomban megmondta:

— Életem, halálom a kezembe ajánlom; te lészöl a feleségem, vagy senki.

A szegény leány nem szölt egy szót se, csak integetett a fejével, hogy ő se bánja. Este megtartotték a kézfogót, két hét mulva a lakodalmat s lett belőlük olyan boldog pár, hogy a király is irgyelheite volna a boldogságukat.

Máig is együtt „hordják a moslékot a hijuba”, tartják, hizlalják a sok disznót, ha meg nem haltak.

Ha vége nem volna tovább mondanám!

A szerkesztőségéből,

Lapunk felelős szerkesztője ifjabb Möricz Pál pár napra elutazott. Távol léteben Loránt (Lőw) József segédszerkesztő felelős a szerkesztésért.

A központi választmány ülése.

Hajdúvármegye központi választmánya márczius hó 4-iken d. e. 10 órakor a vármegyeház nagytermében gyűlést tart. A gyűlés tárgya: Az 1903 ik évre érvénynyel bíró orsz. képviselő választói névjegyzékek kiigazítása céljából elrendelt és szükséges intézkedések megtétele.

Levél a szerkesztőhöz.

Vettük az alábbi sorokat: Tekintetes Szerkesztő ur! „A pemetefü czukorkák elkobzása” című közleményében b. lapja megvadolja a gyógyszereszeket is, állítván, hogy: „ha a főorvos vizsgálatot tartana a gyógyszerárakban . . . százfélé valóban titkos szereket találta.” Tavol áll tölem, hogy kutassam, követett-e el Borsy ur közegészségügyi kihagást akkor, midőn czukorkait pemetefü kivonathól (extr. marubü) készítve, mint köhögesnel legjobb szert ajánlja és hirdeti, holott törvényeink gyógyszereszek készítését csakis erre képesített okleveles vegyészeknek, orvosoknak, gyógyszereszeknek enged meg, elarusításukat pedig kizárelag nyilvános gyógyszerárak eszközölhetik. Hibázott-e Borsy ur, nem az en dolgom eldönteni, de ebből az inezidensből kifolyolag azzal vadolni egy egész kart, mely hivatásánál es képzettségénél fogva az első sorokban szolgálja az egész següget, hogy titkos szereket tart, — tehát kijatsza a törvényeket — nem helyes. Tudhatna a ezikk írója, hogy Magyarországon a gyógyszerárak állami felügyelet alatt álló közegészségügyi intézmények es mint ilyenek, időnként a tiszti főorvos közbejöttével egy bizottság által hivatalból megvizsgálatuak, mely alkalommal a belügyminiszterium szigorú utasításához kepest a bizottságnak legfőbb kötelességet kepezi utanna járn, vajjon nincs e raktáron valamely titkos szer is, es ha ilyet találának, bizony elkoboznák azt es egészségügyi kihagásért meg is büntetnének.

Ha figyelemmel kíséri ezikkirő a helybeli lapok közleményeit, időnként megtalálhatja az erre vonatkozó jelentéseket; nem oly régen valamennyi helybeli lapban olvashatta: „Sárvary Gyula főorvos az illetékes kerületi orvossal es rendőrségi közeggel a gyógyszerárakat hivatalból megvizsgálva, azok minden tekintetben kifogastalanoknak találtattak.” Es mig ilyen jelentéseket olvas a nagyközönség, addig bajában, betegségében bizalommal fordulhat az állam által ellenőrzött gyógyszerárakhoz, hol meg van védve mindig legfőbb kincse: az egészség. Ellenkezőleg, hiba volna, ha az egészségügyet ki vennők a szigorú felügyelet es ellenőrzés alól es megengedhető volna a legcsekélyebb mértékben is gyógyszerfelek avatlatlan kezek által való készítése. Maradtam tek. szerkesztő urnak kiváló tisztelője. L. Kovács Nándor, gyógyszerész.

Meghívás.

Felkérem a helybeli építő (ács, kömives stb.) iparos urakat, hogy napszámosaiknak a kerületi betegsegélyző pénztárba való be es kijelentési módozatait megvitató értekezletre f. hó 23-án d. e. 9 órakor az ipartestület nagytermében megjelenni sziveskedjenek. A depr. kerületi betegsegélyző pénztár igazgatósága nevében. Berger Jenő, elnök.

A siketnémák előadása.

A városháza nagyterme tegnap zsufolva volt abból az alkalomból, hogy a siketnémák két tanára s az intézet növendékei tartottak itt előadást. Megható, megindító látványnak voltunk tanúi s csak becsülni, magasztalni tudjuk azoknak a derék tanároknak valóban fáradságos munkáját, kik minden idejüket arra szentelik, hogy az emberiségnek e kitaszított, önmagukkal tehetetlen tagjait visszaadják a társadalomnak. Délután öt órakor kezdődött az előadás. A pódiumon foglaltak helyet Gácsér József es Markovics Árpád tanárok továbbá a siketnéma intézet növendékei. Oláh Károly tanácsnok lelkes szavakkal ajánlotta a közönség jóindulatába a siketnémák ügyét s bemutatta a tanárokat s a növendékeket. Gácsér József tanár tartott ezután a figyelmet mindvégig lekötő hosszabb beszédet a siketnémákról, azoknak tanítási módjáról, s arról a küzdelemről, melylyel ez jár. Elmondta azt is, hogy nálunk a siketnémák tanítása még a kezdetlegesség fokán áll. Magyarországon mintegy 7000 siketnéma van s ezek közül évenként csak 400 nyer kiképzést. Hajdumegyében es Debreczenben mintegy 80 a siketnémák száma s a társadalom támogatása mellett lehetne fiokintézeteket felállítani s így elérnék azt, hogy évről-évre több siketnéma nyerne oktatást. A közönségre mely benyomást tett a felolvasás s a lelkes tanárt hosszan megéljenzették. Ezután Markovits Árpád tanár mutatta be a siketnémákkal mit tanulnak s mit tudnak. Sorra maga elé állította a növendékeket a legkisebbtől a legnagyobbig es mindenki bamulattal nézte s hallgatta hogy milyen szépen es értelmesen beszélnek ezek a részvetel érdemlő gyermekek, kiknek az intézetbe lépésükkor még fogalmuk sem volt a beszédéről. A közönség lelkesen megéljenzte ugy a tanárt, mint a növendékeket. Az érdekes előadás fel hét órakor ért véget.

Tanitók önmagukért.

A hajdu dorogi gör. kath. tanítótestület tanezestélyt rendezett az ottani Novella szálló termeiben tegnap, az Ungvári „Erzsébet” kántortanítói arvház javára. A vidám de keves látogatottsággal lefolyt vigalom beveteléből nem sok kerülhetett a kifizűtt ezétra. Felűfizettek Füzessák Gyula munkácsi püspök Ungvárról 20 kor. Lengyel Endre püspöki vikarius, Ujhelyi Andor 5—5 kor. Kovacs István, Ficzek Dezső 2—2 korona, Benke László 3 kor. Orosz Péter 4 kor. Lelesz György 8 keronat. Jelenvolt asszonyok: Lengyel Endrene, Ujhelyi Andorné, Dr. Lóog Beláné, Fejér Györgyné, Szabó Elemérné, Revész Andrásné, Vekérdi Károlyné, Brisztrán Antalné, Blaha Vikorné, Pogácsás Györgyné, Holis Lászlóné. Leányok: Holis Ilona, Rajzinger Etelka, Kovacs Erzsike, Szabó Mariska, Szabados Mariska, Marsa kó Anna (Tokaj) Halász Teréz, Eötvös Ida stb. stb. A rendezőségnek valamint Szües Mihály környékszerte ismert jó konyhája es pinczejévek oroszlán része volt a jóizű mulatság sikerében, bár sokan voltak, kik a ezélt tekintve ott lehetek volna.

Értesítés.

A „Polgári Kör” e hó 23-án, vasárnap délután 3 órakor tartja meg évi rendes köz-

gyűlését a kör helyiségében, melyre az igen tisztelt tagokat ez uton hívja meg az elnökség.

A debreczeni ifjuság Rákócziért.

A debreczeni ös kollégium ifjusága tegnaptartott ülésén hozott határozatával nagy lelkesedéssel csatlakozott ahhoz a nemes mozgalomhoz, melyet a pesti egyetemi ifjuság indított az 1715. évi 49. szégyenteljes törvény cikk sértése iránt, mely szerint történelmünk szabadságharczunk legdicsebb alakját Rákóczi Ferenczet hazaárulónak nyilvánítják. Eger ifjusága kipótolta ez indítványt a Thököly Imrét diffamáló 1687. V. t.-cikk törlésével es e nagy férfiak emlékének törvénybeiktatásával. Papp Lajos főiskolai szenior elnökölt a gyűlésen, felolvastatta a pestiek átiratát, utána Fráter Ernő előadó beszélt. A kurucz korszak hazánk történelmének ragyogó történetekkel teli korszaka s Rákóczy Ferencz a magyar szabadság egyik dicseő herosza. E megbecstelenítő törvények törlése rég mulasztott hazafias kötelesség. Határozati javaslatot terjeszt be, mely szerint Debreczen ak. ifjusága csatlakozik Budapest mozgalomához, felhatalmazza, hogy memorandumát az ő nevében is szerkessze, maga részéről kérvényt intéz Debreczen es Hajdumegye törvényhatóságához, hogy e tárgyban az országgyűléshez felírjanak. A határozati javaslatott, mely teljes szövegében a következő nagy lelkesedéssel elfogadták.

A debreczeni ev. ref. főiskola akadémiái ifjusága 1. 02. február 19 én tartott gyűlésén hazafias lelkesedéssel teszi magáévá a budapesti egyetemi ifjuság átiratát a Rákóczyi Ferenczet, Beresényi Miklóst es Thököly Imrét hazaárulónak nyilvánító dekretumok törlése tárgyában. Rákóczy es társai érdemeinek törvénybeiktatását régóta hanyagolt hazafias kötelességnek tartja es a hazaárulás vádját egyenesen azokra hárítja, akik mai napig is Rákóczynak es a kurucz korszaknak bármilyen csekély kisebbitését merészelnék megkisebbiteni.

Felhatalmazza a budapesti egyetemi ifjuságot, hogy nevében is kérvényt intézzzen az országgyűléshez, a maga részéről pedig elhatározza, hogy kérvényt intéz Debreczen szabad kir. város es Hajdumegye törvényhatóságához es felszólítja őket, hogy a sérelmes törvény eltöltése, továbbá Rákóczy, Beresényi es Thököly érdemeinek törvénybeiktatása tárgyában a képviselőházhoz felírjanak.

Ez átiratok szerkesztésére kiküldték Papp Lajos főisk. szeniort, Fráter Ernőt es Rác Lajost. Hisszük, hogy a törvényhatóságok sem fognak más-ként határozni s rövid idő mulva el-tűnik ez az arczpíró törvénycikk.

Társasvacsora a székely vendégek tiszteletére.

A Csokonai-kör a körünkbe érkező székelyírók és képviselők tiszteletére társas vacsorát rendez a felolvasó ülés estélyén, vasárnap este a Bika egyik éttermében. A székelyeste előkészítő bizottsága nemcsak a választmány tagjaira számít, mint résztvevőkre, nemcsak a helyben lakó székelyekre és székelynőkre, hanem a Csokonai kör tagjaira általában, sőt reményli, hogy Debreczennek a körkötélken kívül álló művelt közönségéből is sokan, férfiak és nők egyaránt megjelennek a társasvacsorán, hogy így is kifejezésre jusson Debreczennek a székely írók iránti tisztelete és a székely ügyért való érdeklődése. — A társasvacsorára jelentkezhetni Kardos Albert titkárnál (Reáliskola u. 4.)

Köszönetnyilvánítás.

Addig is, míg hivatalos kötelességemhez képest a tegnapi tartott siketnema előadás ügyében a városi tanácsnak részletesen elszámolnék, nem mulasztatom el, hogy a következő felülvezetésekért a siketnema oktatás ügy érdekében hálás köszönetet nyilvánítsak, u. m. tek. Kardos László nagykereskedő urnak 20 korona, mélt. Dr. Wolafka Nándor r. kath. püspök urnak 11 k. 20 f., nagytt. Csiky Lajos acad. tanár urnak 2 k., tek. Herezeg János tanító urnak 1 k. és Kovács Károly tanító urnak 20 f. összesen 34 k. 40 f. felülvezetésért, valamint tek. Komjáthy János szinigazgató urnak azon 2 páholy jegyért, melyet a siketnema részére s a mai előadason ajándékozott. Amidőn még felemlitem, hogy daczára az igen csekély belépti díjnak, belépő jegyekből 207 korona folyt be s így az egész bevétel 241 k. 40 fillért tett ki, a nagy számban megjelenteknek szintén meleg köszönetemet nyilvánítom. Oláh Károly tanácsnok.

A kiadó lakások megtekintése.

A ker. rendőrfőkapitányságnak most sűrűn járnak a panaszok, hogy felmondott lakosztályaikat reggeltől estig nézegetik a lakást keresők s ezzel nyugalmukban alaposan megzavarják őket. A rendőrfőkapitányságnak nincs módjában mindenkit felvilágosítani, hogy mennyit köteles a lakást felmondó tűrni, hogy a lakást keresők lakosztályában háborgassák; ezért lapunk útján hívja fel az érdekelt figyelmet a szabályrendelet vonatkozó részére. A szabályrendelet szerint délelőtt tíz órától tizenkét óráig, délután pedig háromtól ötig szabad a lakást keresőknek a lakosztályokat megtekinteni. A jelzett órákon kívül eső időben nem köteles megengedni, hogy lakosztályában háborgassák.

Egy urinő hirtelen elhunyt.

Egy köztisztelőben állott urinő, Balla Károly kataszteri hivatalnok neje hunyt el tegnap este hirtelen. A család vacsoránál ült, midőn a ház urinője hirtelen rosszul lett s összeesett. Az előhívott orvos már csak a halált konstatálhatta. Szívszélhűdés ölte meg. Az elhunyt családja a halálesetről a következő gyászjelentést adta ki:

Bátsi Balla Károly miut férj, gyermekei Irén és férje P. Nagy Árpád, Karolina és férje Lengyel Sándor; Irma, Károly és neje Kolonics Kornélia, Szeréna, mélyen szomorodott szívvél tudatjuk a szeretett nő, a jó anya, anyós és nagyanya Bátsa Balla Károlyné szül. Klimó Karolina f. hó 19-én este 7 órakor, életének 59. boldog házasságának 40-ik évében hirtelen történt gyászos elhunytát. Kedves halottunk földi részei f. hó 21-én d. u. 3/4 4 órakor fognak a Darabos utca 38 számú háztól a róm. kath. egyház szertartás szerint a Kossuth-utcai temetőben levő családi sírboltba helyeztetni. Mely végtisztességtételre rokonnainkat, ösmerőseinket bánatos szívvél meghívjuk. Debreczen, 1902. február 19. Testvései: Klimó Agoston családjával, Klimó Mihály családjával, Klimó Sándor, Klimó Lajos és neje. Unokái: P. Nagy Sándor Irén, Árpád, Erzsébet és László, Lengyel Palika, Balla Irénke és Kornélia. Beke hámva.

Az izr. hitközségi tagok figyelmébe.

Értesítettnek, a t. tagok, hogy a Deák Ferencz-u templomban az istentisztelet további rendelkezésig a következő időben fog tartatni és pedig: Péntek este 5 órakor Szombaton d. e. 9 és d. u. 1/2 4 órakor. Köznapokon reggel 1/2 7 óra és este 5 órakor.

Ingatlanok forgalma.

Kaszás Ferencz és neje veszik Emerich Arnold 7439. sz. tjkvbe, foglalt 400 öl ujosztású földet 640 koronáért. Magyar József és neje veszik Emerich Arnold 7439 sz. tjkvben foglalt 400 öl ujosztású földjét 640 koronáért. Kolozsvári József és neje veszik Emerich Arnold 7439 sz. tjkvben foglalt 200 öl ujosztású földjét 320 koronáért. Varga János s neje veszik Emerich Arnold 7439. sz. tjkvben foglalt 400 öl ujosztású földjét 640 koronáért. Varga Mihály veszi Emerich Arnold 7439. sz. tjkvben foglalt 228 öl ujosztású földjét 364 korona s 80 fillér. Kántor József és neje veszik a debreczeni 204. sz. tjkvben foglalt 181. sor számú házat Horváth Mihály és nejétől 13.000 koronáért. Kepes Mihály veszi a debreczeni 5865. sz. tjkvben foglalt csapókereti szőlőt Kimpán Isvánától 800 koronáért. Fekete Kálmán és neje veszik a debreczeni 6634. sz. tjkvben foglalt 86 a. sor. sz. házat özv. Farkas Ferenczétől 6000 kor. Schwartz Lipót és neje veszik a debreczeni 6491. 6664. sz. tjkvben foglalt 2692. és 2693. sorszámú házat. Emerich Arnoldtól 22.000 koronáért. Czudor János és neje veszik a debreczeni 3973. sz. tjkvben foglalt homokkerti szőlőt Daniel Sándor és nejétől 4000 koronáért. Tóth Peter veszi a debreczeni puszta Banki 83. sz. tjkvben foglalt kaszálóból a Márton Juhanna illetőségét 1000 koronáért.

A trieszti ostromállapot.

Triesztből jelentik, hogy az ostromállapot kihirdetése óta tizenkét embert tartóztattak le. Tegnap is letartóztattak néhány szocialista vezért. A kivételes állapot következtében a sajtószabadságot is megszorították s az újságok az osztrák képviselőház mai tárgyalásáról csak néhány sort irtak. Ma letartóztattak egy Bronzi nevű olasz anarkistát, aki a zavargás hírére Anconából jött ide. A pénteken golyó által meghaltak ezek: Ivanich Antonio 40 éves hordár, Bonue Ferencz 23 éves szabó, Mayer Gergely 20 éves könyvművész, Laurencich Antal 33 éves napszámós, Giosetti Quirini 24 éves asztalos, — Szuronyal megöltek: Glivar János 27 éves asztalost és Clausic János 17 éves kovácsot. Szombaton két embert a katonák löttek agyon, egy rendőrt pedig a zavargók. Tegnap délután a trieszti összes műhelyekben szünetelt a munka: 2000 munkás vonult végig a városon az áldozatok felett érzett gyászjeléül. Colmano, Avancini és Pasini szocialisták elkeseredéssel nyilatkoztak a történetéről. A Triesztbe érkezett három hadihajónak főleg az a feladata, hogy a Lloyd arzenál és a Stabilimento tecnico védelmezzék. A hadihajókon 1500 ember van. Trieszt helyőrsége most 8 zászlóaljából áll. Ma több középületnél az őrséget tengerészkatona is teljesítették. — Az anarchista-üzelmek gyanúja miatt tegnap letartóztatott Pittoni mérnök, Rovigo papirkereskedő, Gerson gyáros és Cech kovács a rendőrség előtt jól ismert anarchista Pittoni fivére anarchista izgatások miatt most is f. gva van. Cech a szocialdemokraták trieszti pártvezetőségének titkára. Gersont anarchista üzelmek miatt már háromszor megbüntették, Franciaországból és Olaszországból ki van tiltva. Rovigo mint erőszakos ember ismeretes. A pénteki zavargás alkalmából lerombolt mindent, a mi útjába esett. A Sociale-kávéházban egy embert, a kit azzal gyanúsított, hogy rendőrkém, véresre vert.

Egy híres betörő szökése.

Szenzációs távirat érkezett ma Kassáról a debreczeni rendőrséghez. A telegram azt tartalmazza, hogy a híres betörő kívül a debr. rendőrségnek is volt baja, Gáspár Lajos a kassai ügyesség börtönéből megszökött. Gáspárt ezelőtt mintegy két hónappal szállították el Aradró Kassára, hogy kihallgassák és felelősségre vonják azokra a betörésekre, amelyeket már előzőleg Kassán követett el. Ugy látszik, hogy nem fordítottak rá ott elég figyelmet, másképp el nem képzelhető, hogy a börtönből egy betörő-társával együtt megszökhesen. Most aztán kereshetik, hamarosan nem igen fogják el, mert Gáspár egyike a legfurfangosabb tolvajoknak, másodsorú bajos lesz kérekeríteni. Régen ült a törvégszek börtönében olyan rab, aki aenyit mert volna megengedni magának felebbvalóival szemben, mint Gáspár. Megtörtént például, hogy kihallgatása alkalmával egyszer azt mondta a vizsgálóbírónak

— Engem ne faggasson, mert keresztül megyek a lelkén az urnak! . . .

Sőt a káromkodás és szitkozódástól sem tartózkodott. Ezért antán két heti fegyelmi büntetést kapott. Azt hiszik, hogy Gáspár nem is egészen a büntetéstől való felelmében határozta el a szökést. Valószínű, hogy lopott értéktárgyait valahol — hihetőleg a fovarosban — elrejtette s attól félt, hogy a rendőrség megtalálja. Így pedig eredménytelen lenne rá nézve az a sok vakmerő betörés mit életében elkövetett. Gáspárt most az ország valamennyi rendőrsége keresi.

Könyves Kálmán koronázási temploma.

A Zara közelében fekvő Belgrádbbn, mint nekünk jelentik, ásatás közben régi falakra bukkantak, melyek történelmi nevezetességű templom maradványai. E templomban koronázták meg a XI. században Könyves K.-t Horvátország és Dalmácia királyává. A bazilika alapfalai már egészen szabadon állanak, több márvány és terrakotta díszítés is napfényre került, azonkívül egy ciborium és keresztelő medenceze maradványaira bukkantak. Az ásatásokat tovább folytatják. Vagy 30.000 köbméter föld felhányására van szükség, hogy a történelmi emlék teljesen hozzáférhetővé valjon.

Helyi piaczi árak.

— A vásárfelügyelőség jelentése. —

Az 1902. február 17—18-án megtartott heti vásárok árai:

	kor. fill.	kor. fill.
Buza	19.60	19.40
Kétszeres	14.40	14.20
Rozs	13.80	13.60
Árpa	11.40	11.20
Zab	13.60	13.40
Tengeri	10.40	10.20
Köles	9.—	8.80
100 kg. kor. fill.		kor. fill.
Szalonna sós	90.—	94.—
" uj	84.—	88.—
Háj	100.—	102.—
Zsir	108.—	112.—
Kih. sertés	80.—	88.—
Sortéshus	86.—	90.—
Széna 100 kg.	5.60	5.40
" II. rendű	4.40	4.20
Ló felhajtató	—	730 darab
Elkelt	—	438 "
Szarvasmarha felh.	—	820 "
Elkelt	—	625 "
Sertés felhajtató	—	1280 "
Elkelt	—	941 "

SZÍNHÁZ.

Műsor:

Pénteken. üdönszög először: A sasok Bohózat 3 felvonásban.

Szombaton. Ugyanez.

Vasárnap két előadás. Délután félhely árakkal Debreczen a holdban.

Este rendes helyarakkal bérletszűnetben: Bukov, a szekelyek hőhéja. Történelmi színű 3 felvonásban.

A páholy.

Varatlanul Odry Arpad hirtelen közbejött betegsége miatt jutottak a megrövidült „B” berlők a közönség nagy része, ahhoz a szerencséhez, hogy a körünkben mindenkor szeretett, nagyrabecsült művészt, Tapolezay Dezsőt láthatták. Táviratilag kérte Komjáthy Tapolezayt a lejegyzetelésre s ő nyomában kész volt a keresnek eléget tenni, csak hogy ismét játszhasson az ő általa is szeretett közönsége előtt. Ez alkalomból a Nevezetes kastély helyett a Páholyt adták. Zsufóva volt a színház s természetes, Tapolezay utóélettel művésze uralta a színpadot. Nyílt színen, felvonás végeken, a vasfüggönyön hívtak lámpák ele a jeles művészt, ki oly sok derült percet szerzett tegnap este. Az előadás jó volt Sarkady, Kiss Iren, Sziklay, Szabó Irma hozzájárultak a sikerhez, ugyszintén tetszést aratott Takacs Mariska, ki a fiatal asszony szerepet kifogástalanul, a legjobban játszotta meg. (I. j)

Egy Vilmos huszárszázados költeményei.

— Ki az a Bárd Miklós? —

Nemesak az írói körök, hanem a nagy közönség érdeklődését is nagyban felkeltette az a díszesen kiállított kötet, mely a napokban a Rakosi Jenő előszavával jelent meg. Az előszavában Rakosi Jenő egy igazi költőről ír, a ki Bárd Miklós néven küldte meg Ungvár vidékeről szebbnél szebb költeményeit, melyeknek hangja általános fel-tűnést keltett.

Rakosi Jenő és Bárd Miklós leveleztek is egymással anélkül, hogy Rakosi Jenő tudta volna, ki rejtőzik el szerényen a Bárd Miklós álnév mögé. Rakosi levelei ugyanis

kerülő uton jutottak mindig Bárd Miklós kezébe, nehogy elárulja kiletét.

Egy napon aztán egész kötetre való költemény érkezett Rakosi Jenőhöz, a ki csakhamar azt az ajánlatot tette az álnévű költőnek, hogy ha költeményeinek kiadásával nincs más czélja, szívesen vállalkozik arra, hogy azokat kötetben kiadja.

A kötet megjelent, immár közközben forog, s mindenütt lelkesedéssel olvassák a feltűnést keltő költeményeket, a melyek elárulják, hogy költőjük huszárpátiány volt, a baranyamegyei Siklóson kötött szövetséget a Muzsával, s hogy most birtokán gazdalkodva, boldog családi körben folynak napjai.

A költeménykötet megjelenése óta mindenféle kutatják, keresik, hogy kiesoda is voltakeppen ez a Bárd Miklós. Erre a kérdésre, ime, megadom a választ, úgy, a miként arról illetékes és biztos forrásból értesülünk, hogy a Bárd Miklós álnéven megjelent kötetnek Kozma Ferenc volt Vilmos huszárezredbeli százados a szerzője. Még azt is elárulhatjuk hogy az újonnan feltűnt költő, unokabátyja Kozma Andornak, a kiváló írónak és költőnek.

A Kozma családban egyébként többen szereztek már nevet az irodalomban. Kozma Andornak nővére: Jeszenszky Sándor miniszteri tanácsos neje, Kozma Mariska szintén sikerrel kultiválja az irodalmat Ő a „Hét” ismert Mariskája. Hozzájuk csak lakozik most Ferenc, a katona-költő is, aki valóban megerdemi, hogy álnéven kívül az igazi nevét is országSZerte minél előbb megismerjék. Olyan tehetséget, aminő Kozma Ferenc, nem szabad vea alá rejteni!

A berlini szeszipari kiállítás.

Berlin, febr. 16.

A német szesztermelők egyesülete a szeszértékesítési szövetséggel karöltve rendkívül érdekes és tanulságos szeszipari kiállítást rendezett e hó 8—16 napjain saját palotájában. E kiállítás célja volt bemutatni azt hogy a szesz, eltekintve a vegyi ipartól, melyben már elejétől fogva fontos szerepe volt, minő egyéb célokra használható fel.

Németország eddig évenként 1000 millió literrel több petroléumot hozott be külföldről 60 70 millió márká értékben. E nagy összegnek legalább részben való megmentését tűzte ki célul a német szesztermelők egyesülete. S ime, alig két es fele évi munkálkodás után ma oly eredményekkel lép elő a kiállításon, melyek a petroléum egyeduralmának közeli végét jelentik.

Működésben voltak láthatók e kiállításon a szeszelhajtott motorok 13 lóerőig, mezei vasutak lokomobiljai, szeszfűzők és forralók a legkisebbtől a nagy takaréktűzhelyig, szeszkályhák kis és nagy helyiségek számára a szeszlámpák legkülönbözőbb alakjai, az egyszerű „pislants”-tól egész az 500 gyertyafényes spiritusvilámpáig, szeszvasalók stb.

A petroléumot megverte a szesz, a valódi német alapossgal, minden vonalon.

A szeszmotorok határozottan előnyösebbnek bizonyultak a petroléum- és benzínmotoroknál, mert először is nem bűzölik el a környezetet, füstjök egyáltalán nincs, a gép belseje nem piszkolódik el, mert a szesz nem kormoz, tűz, illetve robbanási veszély nincs s végül a szesz olcsóbb, mint a petroléum Németországban.

A szeszfűzők és szeszforralók a lehető legpraktikusabban vannak megcsinálva. Nem szeszt, de szeszgőzt égetnek, kevesebb fogyasztással nagyobb meleget szolgáltatnak.

Tiszták, kényelmesen kezelhetők, jól szabályozhatók. A kiállítás étkező helyiségeiben működésben levő szesz-takaréktűzhelyek valószínűsége ideáljai a tisztaságnak, az igazi, szabályozható meleggel bíró takaréktűzhelyeknek.

A szeszkályhák, ugyancsak szeszgőzzel működve a már ismert gázkályhák elve szerint készítve teljesen egyenértékűek azokkal.

Ami pedig a szeszvilágítást illeti s tulajdonképpen ez a nagyfogyasztásnak az alapja, az a kiállításon oly nagyszabásuan van bemutatva, hogy a petroléumlámpa előreláthatólag rövid pár év alatt — legalább Németország nagyrészében — elfog tűnni. Már ezelőtt 4—5 évvel voltak szesz-izzólámpák, melyek azonban nem tudtak elterjedni szerkezetük tökéletlensége miatt. Mig a lámpa lángra kapott, 4—5 pernyi előmelegítésre volt szükség. A mai lámpáknál 1—2 perc elegendő, hogy a szesz elpárologva, mint szeszgőz, illetve szeszpara a föléje akasztott égő harisnyában szép fehér fényvel égjen.

A szeszlámpák ellenségei ez 1—2 perc előmelegítést is kifogásolják s talán nem is egészen jogtalanul, mert hiszen azt kívánjuk a lámpától, hogy meggyujtva azonnal égjen, illetve világítson. De már most is volt a kiállításon oly szeszlámpa, mely csakugy meggyujtható, mint a petroléumlámpa s azonnal teljes fényvel világít. Az illetékes körök nyilatkozata szerint legrövidebb időn belül megszűn a tökéletes szeszlámpa is; a kiállításon bemutatott „mindjárt világító” lámpa már igen közel jár a kívánt célhoz. S ha két s fél év alatt ugyszólván a semmiből ily tökélyre fejlődtek a szeszlámpák, biztosra vehető, hogy, csak rövid idő kérdése a tökéletes szeszlámpa megszerkesztése. De a mostaniak is messze föltötte állnak a petroléumlámpáknak. Szébb a fényük, kevesebbet fogyasztanak, tehát olcsóbban világítanak és sokkal erősebben, mint a petroléumlámpák. A naponkinti lámpatisztogatás egyszerű letörlésből áll, nincs se korom, se bűz. Szóval már a mostani szeszlámpák is többe érnek a mostani petroléumlámpáknál minden tekintetben.

A kiállításokon mindenről bő alkalma nyílt meggyőződni a nagyközönségnek s hogy mennyire belátta a közönség a szeszhasználatosságának fontosságát, azt legjobban bizonyította a tömeges bevásárlás.

A szeszvasalók különösen a hőlgyek körében keltettek érdeklődést. Egyszerűbbek, olcsóbbak és jobbak bármint más rendszerű vasalónál.

A szesz ipari felhasználásának e módjai egész Németországra kiterjedő mozgalmat idéztek elő. S a mozgalom első sorban a gazdákat érdekli. Ők a szesztermelők s most minden uton oda törekednek, hogy a szesznek ily módon való fogantatosítását általánosítsák. E törekvésükben legjobban buzdítja őket Vilmos császár, ki nemesak, hogy érdeklődik e mozgalom iránt, de erkölesi és anyagi támogatását legnagyobb mértékben gyakorolja is ezen érdekében.

A motorikus célra használt szesz ára ma 15 pfenning literenként. Ez oly alacsony ár, mely Németországban máris biztosítja a szeszmotorok gyors elterjedését és a szesz-fogyasztás rohamos emelkedését.

Nálunk is meg kellene mozdítani mindent, hogy a szesz ily fogyasztás tárgyát képezze. Első sorban is a gazdák érdeke ez, mert a nagyobb mérvű szeszfogyasztással fokozódnék a termelés is. A mezőgazdasági szeszgyárak pedig ezzel kijuthatnának könnyen abból a nehéz helyzetből, melyben ma sanylődnek. Hogy mekkora haszon háramlanék ebből a mezőgazdaságra, azt ma még számokban talán ki sem lehet fejezni.

de elgondolható, hogy ha a gazda maga, saját terményeiből termelhetné, állíthatná elő a szükségelt hajtóerőt, világítást, fűtést, háztartáshoz szükségelt tüzelőt, bizonyára igen sokkal jobban értékesülne terménye, mint most. A burgonyában felhalmozott Istenadta meleg és erő kiaknázható. Mért ne aknázhathatna azt ki a magyar gazda is?

Sporzon Pál

CSARNOK.

Vaterloo.

Eckmann—Chatrián elbeszélése után fordította: ifjabb Mórincz Pál.

Végre elhúzódott a körmenet. A gyakorlótéri nagy tábori oltárnál állottak meg. A főtisztelendő ur olvasta a misét és mintha elesendesült volna az egész város. A jobb és baloldali kisutczákban is halgatott mindenki, mintha csak onnét is láttak volna az oltár mellett miséző lelkész. A tömeg nagy része térdelpet, mások a hazak lépésin kuczorogtak. Rendkívüli nagy hőség volt és az emberek egy nagyrésze még virradat előtről kezdve gyalogolt.

Ez a látvány magamat is megindított. És imádkozva fohászkoztam a bakaért, a békéért, mindenért, ami jót csak éreztem, de ugyancz pillanatban a nemetkapu boltozatai alól hangokat hallottam. — Jöndulatu kerőszavakat:

— Egy kis helyet barátaim! Egy kis helyet!

Ugyanis a bucsusok az utasok elől elzartak az utat és a kerő hangok némileg zavarták a tömeg ajtatoskodását. A kapu előtt némely kegyesek zavarogói kezdtek. A templomszolgá és a sekrestyés távolabbról pislogtak erre fele. Magam is kíváncsian tekinttem a kapu felé, vaj' mifele utasok lehetnek?

Mintegy öt-hat vén katona oldalgott a boltozat mentén, a fegyvertár utca felé törekedtek, hol szabadabb utat reméltek. A portól egészen megszütkültek. Kimerülten botorkáltak a nagy faradság miatt. Meg mintha ma is látnám őket. Száraz sáros bakkanások felretörve. A nadrágon kívül gombolós harisnyajuk a portól esőtől hagyult. Nyütt egyenruhájuk éktelenül foltozott. Ütött kopott csakóikat tönkrepusztították a természet viharai és a hadjárat nyomorúságai. Sorban lépkedtek egymásután. Mindenképpen arra törekedtek, hogy a lent kuczorogó embereket ne zavarják. Harom kapitulációs vén altiszt marsolt elől, engemet a lipesei kapunál meggyilkolt szegény Pintó őrmesteremre emlékeztetett. E hasonlatosság elérékenyítette a szívemet. Ugyanép oly hosszú, szürke bajusza volt. Szikár arcát a nyomorúság, a balsors felbarázdálta. Mégis inkább elégedett, őszinte indulatu arca volt. Botja végén emelgette kis vandor csomagját és jöndulatulag mosolyogva halokan mondogatta:

— Bocsánat hölgyeim, uraim! . . .

Bocsánat!

A többi vén ezimbora lépésről-lépésre követte az öregot.

Ezek voltak azon első foglyok, akik az április 23-diki egyezség szerint szabadultak haza. Ez időtől naponként láhattunk ilyen megviselt, átvonuló csoportokat. Minden bizonyal erőltették a marsot, csakhogy mielőbb viszontláthassák a szép Francia országot.

Midőn az utca végére jutottak, látták, hogy a tömeg még a fegyvertáron is tulszult. Nehogy még tovább zavarják az

embereket, behúzódtak egy kapualjba és lekuczorogtak a lépesőre. Kis holmijokat maguk mellé tették a földre és várták, míg a körmenet elvonul. Messzeföldről tértek haza s így aligha ismerték a nálunk bekövetkezett nagy változásokat.

Azonban szerencsétlenségre, az eichwaldi telepeseknek is szembetűntek a vén katonák. Ezek a legnagyobb gazemberek voltak, mint a nyakigláb Horni, Roller, Jubnyiró Cochart, Pinnacle házaló — akit azon árulása miatt, hogy a szövetséges idegen ellenséges seregnek, az ostrom idők alatt, a falbergi és graufthali utakat megmutatta. hivatalba is tettek, szóval mindezen liljom érdemrendes gazemberek, ez a csufságos fajzat, már távolról szemügyre vették az öreg harezosokat. És mindjárt szemükbe tűnt a nyütt csakókban a régi háromszínű kokárda, tehát ezen akasztófa virágok mindnyájan egyet gondoltak:

— No most itt az alkalom, mutassuk meg, hogy micsoda hőséges és igazi támaszai vagyunk a trónnak és az oltárnak.

A nép visszahúzódott előttük, hogy az öreg katonához ferközdhessenek. Pinach vas-kos, fekete nyakkendőt viselt. Röfnyi hosszú fekete szalag esüngött a kalapján. Komolyan ránczolt arcával olyan volt, mint midőn az utszéli zsvány becsületes emberként akar fellepni.

Pinnacle ért legelőbb a katonához. A vén kapitulációs katona és altiszt már jó előre észrevette, hogy ezek az emberek ellenök törnek, azért felállott, hogy lássa, mifele okvetetlenkedés ez?

— Ne törje magát tisztelt ur! szolt. Nem szokásunk a futás . . . Hadd halljam mit akarnak tőlünk?

Pinnacle nem az az ember volt, ki, ennyi czinkostártól környezve, ily szép alkalmat elszalajtott volna, hogy a XVIII dik Lajos iránti buzgóságát kimutassa. Azert minden szó nélkül a vén katonára támadt és leütötte a fejeit a csakót, orditva kiáltván:

— Le a kokárdával!

A vén katona természetesen védelmezni akarta magát; de a Pinnacle czinkostársai, és a többi férfiak és a nők is seregestől rohantak a vén katonára. Rátámadtak, mint a vadfarkas rárohantak a vén katonákra. A földre tiporták őket. Letépték a kokárdáikat, vállrojtjaikat, aztán szegény és irgalom nélkül taposták a porba a hazavédőinek vérrel szentelt jelvényeit. A szegény öreg altiszt többször is feltápaszkodott és szívzakasztói hangon kiáltotta:

— Ó, ti gyáva söpredék! . . . Még ti is francziák vagytok! . . . Ó, ti piszok zsványok! . . .

Minden szavát ujjabb ütessel torolták meg. Végre midőn mindnyájokat a földre verték és véresen, letépt ruhában feküdtek szegények a kapualjában, de la Faisanderie parancsnok ur is előérkezett és megparancsolta, hogy vezessék az őrségre a szegény vérbefagyott öreg katonákat.

Annnyira eivoltam keseredve, hogy ha hozzájuk ferhettem volna, akkor Katiczával, a néniével, Goulden ural nem gondolva, okvetlen pártjukra állok, noha jól tudom, hogy engem is félholtra vert volna ez a lelketlen kegyetlen esőselék . . . Ma sem gon olhatok borzalom nélkül erre az esetre. De nem ferközhettem közelükbe. Majd midőn láttam, hogy a vértől boritva vonszolják őket az őrségre, a fegyvertár felé siettem el. Halál-sápadtan érkeztem haza. Még Goulden apó is meghökkenve kérdezősködött.

— Jósi fiam mi bajod? Talán nagyon megszorogattot a tömeg?

— Nem Goulden ur! Nem! Valam iszonyatos szörnyü dolgot láttam.

(Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenet.

Jeszenszky Andornak, a Kossuth-asztaltársaság tagja. Felelős szerkesztőnk olvasta levelét, de elutazván, nem volt ideje arra válaszolni. Különbben is értésére adjuk, oktatásait tartsa meg magának s érvényesítse a Kossuth-asztaltársaság tagjainál. Ott bizonyára nagyobb elismerésben fog részesülni, mint nálunk, kik egyáltalában nem szorulunk az ön böles tanításaira. Felelős szerkesztőnk a jövő héten itthon lesz, részletesebben válaszol oktatásaira. Addig is gyakorolja csak tanításait barátai körében.

Debreczenben a Nap és Szent-Anna utca sarkán levő (Nap utca 22 sz. a.) két épülettel ellátott házastelek szabad kézből eladó.

Ertekezhetni lehet alulírott nál mint az örökösök megbizottjánál.

Dr. Irinyi István

ügyvéd

Arany-János-u. 4.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Tölgyfa szőlőkarók

kapható 4, 5, 6, 7 suk hosszú Hegedüs Emil tűzfaraktarában. Lakasa Arany János-u. 16.

Uj gőzmalom!

Van szerencsém a n. é. közönségnek szives tudomására hozni, hogy Debreczenben a volt sertésvásártéren, a Bárány korcsma átellenében, egy a mai kornak megfelelő a legjobb berendezéssel ellátott új gőzmalmot és olaj malmot állítottam fel. Az őrlető közönségnek tehát a legjobb alkalmat nyílik, buza, rozs, tengeri és többi terményeit olcsón és kitünő minőségben nálam őrletni, főfeladatom oda irányul, hogy a t. cz. közönség lelkiismeretes és pontos kezeltetésem által minden tekintetben kielégítve legyen úgy az átadott súly, valamint a termények eredeti minőségben feldolgozott őrleményekben való visszaadása által. A t. cz. közönség b. pártfogását: kérve kiváló tisztelettel Rosenthál Dániel. Liszt, korpa, dara eladás a malomban kicsinyben és nagyban.

Tanuló felvétetik. Czim a kiadóhivatalban.

Eladó bor 70 hliter kitünő fajta bor 1901 é. termés, Vadász Emil Ákosföldi szőlőtelepén. Ugyanott fajtiszta szőlővesszők, magas törzsű olott angol köszméte és rózsafák kaphatók olcsó áron. Levélbeli tudukozódások a tulajdonoshoz címzendők Debreczen Homokkert 185.

Ház és udvar május

1 től kezdve kiadó a Hatvan-u. 43 sz. a. a gyümölcs piacon. Értekezhetni Csengeri Ignác lizstraktárban.

Megvételre

keresek jó karban levő kovács műhely felszerelést. Czim Stuhlberger V. Péter.

2 nagyobb urilakás,

melynek mindegyike 5 szoba, fürdő szoba és mellékhelyiségekből áll, légszesz világítással, udvari vízvezetékekkel, a legnagyobb két nyellemmel berendezve, esetleg istállóval együtt máj. 1 től kiadó Rakoczy-utca 11 sz. (volt Liptai ház.) Értekezhetni ugyanott.

Szép bajusz

nyerhető rövid időn a híres „Hajduságpédor” használata által. Egy doboz 40 fl. Kapható Debreczenben Tóth Béla gyógyszerárban, valamint a készítő Grósz Nagy Ferencz gyógyszerésznél H. Szoboszlón.

Legjobb a

Borsy-féle Pemetefü cukorka. — Kapható Borsy cukrázdájában, Jóna és Jóna urak üzletében. 1 doboz 20 fl.

Kiadó

a Bethlen-u. 23 sz. ház egészben esetleg lakásrészenként.

Kiadó

a Realiskola u. 3 utca szobás lakás és mellékhelyiségek, továbbá a Hatvan u. 42 sz. a. 2 szobás lakás. Értekezhetni Hatvan-u. 42 sz.

Kiadók

a Bethlen u. 23 sz. házban péknek, kész kemencével, asztalosnak, lakatosnak alkalmas helyiségek lakásokkal.

Kiadó

a főpiacon 4 szoba, előszoba, konyha, pincze, mosókonyha stb. nagy kényelemmel ellátott ur lakás máj. 1-től. Ugyanott egy bolthelyiség kiadó. Értekezhetni **Ranunkel H. és fia** ezegnél.

Bérházakra

vidéki városokban hol megyei szék hely. törvényszék van, előnyös **törlesztéses kölcsönök** 30-50 év közti időtartamra nyújtatnak. **Háztulajdonosok** közöljenek mielőbb címöket, ház értékét, bérjövendőt, betáblázott terhet e címre: **„Vidéki bérházak rendezése”** Post restant Budapest. 55 számú postahivatal.

28 hold ujtöld

tanyával a szoboszlói országot mellett eladó, Vörösmarty-u. 5.

2323—1902.

Hirdetés.

A pallagi katonai gyakorlótér árok partjairól levágott akáczfából kikerült 20 csomó haszonfa és 30 m. öl tüzi-fának a helyszínen leendő árveréseni értékesítése elrendeltetvén, ezen árverésre határnapul **1902 év február 20. d. e. 9 órája** tüzetvén ki, arra az érdeklődők meghívotnak.

Az árverés a jelzett napon a sámsóni ut azon részén, ahol a katonai gyakorlótér kezdődik, fog megkezdetni. Debreczen, 1902. febr. 17.

A városi tanács.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.

Nagyerdei fürdő és vizgyógytelep.

A nagyerdei parkban fekvő fürdőtelepet kezdesünkbe vevén, tudatjuk, hogy a további átalakításokig is a gőz és kádfürdőket üzemben tartjuk.

A kádfürdő helyiségekben már most is berendeztük az **összes specialis gyógyfürdőket**, u. m.:

Mor-vasláp fürdőket specialis nőbetegeknek; **vas jódos fürdőket**, **vérszegény, sápkóros, görvélyes, gyengén fejlett** stb. betegek és gyermekeknek és a legkülönbözőbb bőrbajok ellen.

valódi kénes iszap fürdőt csusz, rheuma és meghűléseknél, **fenyőfürdőt** mellbetegek részére, **sós fürdőt** a **bőrbántalmak és nőbajok** ellen. Nevezett gyógyfürdők **orvosi utasítás és felügyelet mellett** készíttetnek.

Gyógyfürdő jegyek csak a pénztárnál kaphatók. **A fürdőbérleők.**

Magkereskedésemet

új helyiségemben, **Kossuth-utca 7 sz.**

a régi szőlő alapokon tetemesen kibővítettem s azt úgy **gazdasági**, mint **konyhakerti** és **virágmagvakkal** gazdagon felszereltem.

Saját érdekében jól teszi mindenki, mielőtt szükségletét magfélékben fedezné, ha megtekinti magraktáramat s meggyőződést szerez ezegem **kiváló szállító képességéről**. Mintakkal és új nagy

képes árjegyzékkel

szívesen állok rendelkezésre.

Kontsek Géza

magkereskedése.

Előbb **Gaszner Károly**.

Van szerencsém a t. közönség tudomására hozni, miszerint Bécsben a fogászat terén a legújabb módszereket elsajátítottam és egy szakképzett fogtechnikust alkalmaztam.

Fogászati**mütermemben**

készítek

Porzellán (yenkins) arany, amalgam és cement töméseket (Plombok)

fogtechnikai laboratóriumomban

korona és hidmunkákat, (u. n. szájpaddás-nélküli fogakat) csapfogakat, műfogak és fogsorokat.

Debreczen, 1902.

Med. univ. Dr. Szász Adolf

fogorvos Széchenyi-u. 1.

Gyomorbajosoknak igen fontos!

Étvágytalanság, gyomorbaj, rosszullet, rossz emésztés miatti fejfájás, gyomorgyengeség, emésztési zavarok stb.

azonnal megszűnik a

Brady-féle Mariazellli gyomorcseppek

használatától.

Minden gyógyszerárban kapható.

Sok ezer köszönő és elismerő levél.

Egy üveg, használati utasítással együtt 40 kr, nagy üveg 70 kr.

Főelárusító: **Brady G.** gyógyszerára a „Magyar Királyhoz” Bécs I.

Hamis utánzatoktól óvakodjunk, a valódi Mariazellli gyomorcseppek üvegjén a védjegynek és az aláírásnak *Brady* rajta kell lenni.

Figyelni kell arra, hogy a régi hírneves Brady-féle gyomorcseppek üvegéneként 40 krba, nagyobb üveg 70 krba kerül, míg a nem valódi, hamisított, érték-telenebb utánzatok olesóban, rendszeren 35 krért ajánlatnak.

A Közgazdasági bank részvény társaság X-ik évi rendes közgyűlését

902 február 23-án, vasárnap d. e. órákor tartja meg

DEBRECZENBEN a kereskedő társulat háza dísztermében,

melyre a t. részvényesek azon figyelemzetéssel hivatnak meg, hogy az alapszabályok értelmében a közgyűlésen jogaikat csak úgy gyakorolhatják, ha részvényeiket a közgyűlés előtt legalább 3 nappal a társulat pénztáránál leteszik.

Tárgysorozat :

1. Az igazgatóság évi jelentése a lefolyt 1901. évi üzletről.
2. A felügyelő bizottság jelentése s ennek képesen
3. Határozathozatal a múlt évi nyereség felosztására és az igazgatóságnak e tárgyban indítványára vonatkozólag
4. Határozathozatal a felmentvény megadása tárgyában.
5. Az igazgatóságból sorrend szerint kilépett egy tag és elhalálozás folytán megüresedett egy igazgatósági tag helyének 3 évre leendő betöltése.
6. Az igazgató tanácsból sorrend szerint kilépett 6 tag és lemondás folytán megüresedett egy tag helyének, előbbieknél 3 évre, utóbbinál 2 évre leendő betöltése.
7. A felügyelő bizottság 3 rendes és 1 póttagjának 3 évre leendő megválasztása.

Debreczenben, 1902. február 4-én tartott ülésünkből.

Az igazgatóság,